

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 63 stemmer (KF, V, FP, RV, KRF, Steenholdt (Grøn.) og Hugo Holm (UP)) mod 55 (S, SF og CD).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 236:

Forslag til lov om ændring af realkreditlov og lov om stempelafgift m.v. (Foranstaltninger til imødegåelse af tvangsauktioner samt til stimulering af omsætningen af ejerboliger).

Af boligministeren (Agnete Laustsen).

(Fremsat 16/5 90. Første behandling 17/5 90. Betænkning 23/5 90. Anden behandling 29/5 90. Tillægsbetænkning 31/5 90).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Socialdemokratiet har stillet et ændringsforslag, som betyder, at den stempelafgiftsfritagelse, som er indeholdt i lovforslaget, ikke vil komme til at gælde for de handler, der sker mellem . . .

Formanden:

Må jeg bede om så megen ro, at vi kan følge forhandlingen. Jeg kan godt lide at kunne høre, hvad der bliver sagt fra talerstolen.

Pia Gjellerup (S):

. . . de handler, som kommer til at foregå mellem afhængige parter. Det drejer sig på den ene side om familiemedlemmer og på den anden side om selskaber, der handler med deres hovedaktionærer, eller omvendt.

Vi mener fra Socialdemokratiets side, at det er helt uacceptabelt, om man skulle give spekulativt prægede handler, fiktive handler, mulighed for dels at komme ind og få en langt bedre långivning, dels at komme til at spare stempelafgift, som er den beskedne bremse, der bremser for skattespekulation i vidt omfang i forbindelse med jonglering af underskud, kapitalgevinst på skattefri basis imellem hovedaktionær og hovedaktionærsselskab.

Vi har stillet ændringsforslaget og har langt om længe også fået en kommentar fra regeringen gående ud på, at man af principielle grunde – man skriver ikke hvilke principielle grunde – mener, at for alle ejendomshandler vedrørende helårshuse, ejerboliger, skal denne stempelafgiftsfritagelse være gældende.

Det er ikke noget, der opfylder lovforslagets formål. Lovforslagets formål er dels en hjælp til dem, der er i knibe, dels en stimulering af boligmarkedet.

Det er ikke nogen stimulering af boligmarkedet, at familiemedlemmer handler internt med hinanden for at få bedre lån, eller at hovedaktionær og hovedaktionærsselskab handler med hinanden for at skabe sig skattefri gevinster eller fradragsberettiget underskud, som alle andre skal være med til at betale.

Men det er altså ikke de principielle grunde, der er boligministerens begrundelse for at svare Boligudvalget, som hun har gjort, og at afvise at ville stemme for det socialdemokratiske ændringsforslag.

Vi har i Socialdemokratiet nøje overvejet, om regeringens fuldstændig usaglige og fuldstændig ubegrundede stillingtagen skulle betyde, at man afviser at hjælpe de boligejere, som forslaget i virkeligheden tilsigter at hjælpe. Vi mener fra Socialdemokratiets side, at det ikke skal være konsekvensen. Fordi regeringen er usaglig, fordi regeringen er uansvarlig, skal det ikke gå ud over dem, der trods alt vil blive hjulpet.

Men jeg glæder mig til at høre, om regeringen kan fremkomme med nogle andre begrundelser her ved tredjebehandlingen end dem, vi har fået præsenteret i ganske lakonisk form over for Boligudvalget.

Jeg håber det meget; ellers vil jeg faktisk sige, at den boligdebat, vi har ført i den sidste måneds tid, er blevet skæmmet ganske ubehageligt af, at man skal sende penge i omløb til mennesker, som absolut ikke har disse penge behov.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det Konservative Folkeparti kan stemme for de af boligministeren stillede ændringsforslag, men vi kan ikke stemme for det af Socialdemokratiet stillede ændringsforslag.

Vi vedtog jo i forbindelse med lov om realkreditinstitutter netop, at lån til ejerskifte kunne ydes, også når der er tale om økonomisk sammenfald i parternes interesse. Vi ophævede jo netop bestemmelserne om, at ejerskiftelån ikke kunne ydes i tilfælde af overdragelse til økonomisk nærtstående, og vi ophævede også dengang, at ejerskiftelån ikke kan ydes ved ejerskifte mellem ægtefæller, når ejendommen efter ejerskiftet fortsat tjener til deres fælles bolig, og det er de retningslinier, vi stadig væk ønsker at køre videre med. Derfor kan vi ikke stemme for Socialdemokratiets ændringsforslag.

Og for øvrigt ønsker Det Konservative Folkeparti også at holde det forlig, vi har indgået, og deri indgår også, at realkreditlovgivningen skal overholdes.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg synes faktisk, at den konservative ordførers seneste bemærkning er ganske utilstedelig.

Det skulle kunne udlægges sådan, at et ændringsforslag, der gør, at man ikke stempelafgiftsfritager en særlig gruppe handler, skulle medføre, at vi bryder realkreditlovgivningen. Det kunne give anledning til udtalelser om den bemærkning, som ikke ville være tilladt fra formandens side. Jeg synes faktisk, det er utilstedeligt.

Det, der er tale om med realkreditlovgivningen, er, at det er vedtaget, at man kan yde ejerskiftelån, selv om det er et ejerskifte, som er kommet til veje mellem af hinanden afhængige parter.

Men det er ikke det, vi taler om i dag, fru Lizzie Lichtenberg. Det er, om sådanne handler skal være stempelafgiftsfritaget. Det har intet med realkreditlovgivningen at gøre. Det er stempelafgiftslovgivningen, som i øvrigt af uransagelige grunde jo altså er puttet ind i den rodekasse, som af boligministeren fremsættes som lovforslag og ikke af skatteministeren.

Derfor vil jeg spørge fru Lizzie Lichtenberg, om hun har en saglig begrundelse for, at man skal stempelafgiftsfritage handler mellem af

hinanden afhængige parter. Det er jo ikke nogen saglig begrundelse, at man har et forlig. Man må vel også have saglige begrundelser for at indgå et forlig.

Og jeg skal direkte spørge de to forligspartnere, der sidder og snakker nede ved ordførerbordet, om forliget skal forstås på den måde, som det er blevet udlagt, nemlig at uanset om man fra Socialdemokratiets side sagde, at to plus to var fire, så ville man afvise det. Det er afvisningen af dette ændringsforslag desværre et ubehageligt eksempel på.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Lad det være slået fast, så det ikke kan misforstås, heller ikke af Socialdemokratiet. I forligsteksten er det præciseret, at alle handler – jeg understreger: alle handler – med ejerboliger til helårsbeboelse er omfattet af stempelfriheden. Det er naturligvis derfor, at ingen af forligspartierne kan tiltræde det af Socialdemokratiet stillede ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Når fru Lizzie Lichtenberg nu ikke vil komme med en saglig forklaring, kunne man have ventet, at fru Kirsten Jacobsen på vejen herop havde fundet på en saglig forklaring. Men det var ikke nogen saglig forklaring. Det er jo ikke nogen saglig forklaring, at der står noget, der er mærkværdigt i en forligstekst. Det er jo ikke en saglig forklaring, at der står i en forligstekst, at det skal være alle handler. Disse »alle handler« omfatter også handler, som det er fuldstændig usagligt at give stempelafgiftsfritagelse.

Så jeg må spørge de ordførere, der hidtil har været oppe, hvad der er af saglighed bag det forlig om, at det skal være alle handler. Er det sagligt, at en hovedaktionær og et hovedaktionærsselskab kan handle flere gange i løbet af den kommende sommer og derved ved sjakren erhverve sig forskellige skattemæssige fordele, der kan være ganske store, og så oven i købet ikke have den bræmse, som stempelpligten ellers sætter ind? Kan der tænkes at være saglige begrundelser for det? Så vil vi i Socialdemokratiet spændt vente at høre dem, men vi har ikke hørt dem endnu.

Holger K. Nielsen (SF):

Saglighed er jo godt, og det er også derfor, vi hele tiden har været skeptiske over for stempelfritagelsen, først og fremmest fordi vi havde svært ved at se sammenhængen med finansieringen. Vi har faktisk svært ved se, at det er ret og rimeligt, at ejerboligsektoren skal subsidi-eres med 300 mio. kr., som tilfældet er med stempelfritagelsen, samtidig med at finansministeren kort tid efter, at Folketinget går på sommerferie, skal i gang med en sparerunde, hvor han skal finde ca. 1,6 mia. kr.

Jeg kunne da godt forestille mig, at andre dele af boligsektoren bliver ramt af disse besparelser, og jeg synes, at det er helt uantageligt, helt uanstændigt, at man subsidierer ejerboligsektoren med 300 mio. kr., samtidig med at vi ved, at der er massive besparelser i vente på boligstøtten i forhold til den almenyttige sektor og andre steder, hvor det gør virkelig ondt. Det er det helt grundlæggende for os.

Så kommer derudover de spekulationsmuligheder, som er dukket frem i den senere tid. Jeg må sige, at de for os er yderligere en bekræftelse på, at der er noget, der ikke er så godt her.

Vi stemmer naturligvis for det socialdemokratiske ændringsforslag. Det er klart, at jo mere vi kan lukke, jo bedre er det naturligvis, men vi ved godt, at det ikke bliver vedtaget. Det er jo sådan, at der er lavet et forlig, og det ønsker forligspartnerne ikke at ændre på. Derfor må vi se i øjnene, at det socialdemokratiske ændringsforslag ikke bliver vedtaget.

Så står vi med en lovgivning, der foruden at subsidiere med de mange penge åbner en ladeport for spekulationsmuligheder. Det er ikke rimeligt, og derfor er vores negative holdning til denne lovgivning yderligere blevet bestyrket.

Som sagt, vi stemmer for det socialdemokratiske ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Indimellem er det jo sådan, at det bedste kan blive det godes fjende, og det er i virkeligheden det, hr. Holger K. Nielsen advokerer for.

Vi mener i Socialdemokratiet – og det er vi også parat til at betale for – at der også er ejere af ejerboliger, som er i klemme, og som vi med dette lovforslag har en mulighed for at yde en berettiget bistand.

Det skal ikke komme til at koste, at vi ikke også fra Socialdemokratiets side, som vi også har bemærket det tidligere, vil arbejde for, at de problemer af fuldstændig tilsvarende art, men oven i købet i større omfang, der findes i lejeboligsektoren, også vil blive løst – forsøgt løst, må jeg nok hellere sige – hen ad vejen. Men det skal ikke være sådan, at de mennesker, som vi kan hjælpe, skal lide under, at vi ikke har et Folketing, hvor man er indstillet på at hjælpe på en betydelig mere solidarisk måde, altså sådan at man også tager den anden del af boligsektoren med, nemlig lejeboligerne.

I øvrigt kunne jeg konstatere, at mine tidligere ihærdige forespørgsler til fru Lizzie Lichtenberg og også til fru Kirsten Jacobsen om at komme med saglige begrundelser for afvisningen af det socialdemokratiske ændringsforslag ikke er resulteret i, at der er kommet nogen saglige begrundelser. Fra den konservative ordfører er der oven i købet kun kommet tavshed.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er fuldstændig enig med fru Pia Gjellerup i, at der i visse dele af ejerboligsektoren er store sociale problemer, og vi har hele tiden været villige til at forsøge at løse disse.

Men vi har afvist, at der skal overføres penge til ejerboligsektoren. Vi har afvist, at der skal være spekulationsmuligheder i de ordninger, der bliver vedtaget. Problemet her er, at den løsning, vi vedtager, indeholder begge disse negative elementer, hvortil kommer, at det jo er – for mig at se – ganske tvivlsomt, hvor stor en virkning stempelfritagelsen vil have.

Man får en opblomstring af ejendomshandelen her i sommerens løb. Når stempelfritagelsen udløber, hvad så? Så går det hele i stå igen, så står vi med fuldstændig de samme problemer igen, og så vil vi om et halvt år eller trekvart år igen stå med store krav om, at vi skal have stempelfritagelse. Det er altså kun en ganske kortsigtet løsning, som ikke tager fat på ret meget, og man kan godt frygte, at der endog vil være negative konsekvenser i form af prisstigninger på ejendomsmarkedet i sommerens løb, hvorefter priserne går ned igen.

Det er ikke nogen særlig god måde at løse de sociale problemer i ejerboligsektoren på, bl.a. fordi det ikke virker spor socialt. Det er jo ikke især de sociale tilfælde, man løser ved stempel-

[Holger K. Nielsen]

fritagelsen, og som sagt er der disse meget store spekulationsmuligheder. Derfor er det ikke en særlig god måde at løse ejerboligproblemerne på.

Mejdahl (V):

Vi støtter de to ændringsforslag, som boligministeren har stillet, og vi afviser det ændringsforslag, som Socialdemokratiet har stillet.

Før jul ændrede vi realkreditloven, og dér gjorde vi op med begrebet dyneløfteri i forbindelse med juridiske ejerskifter. Vi vil derfor ikke genindføre dyneløfteriet.

Realkreditloven har virket nu i et halvt år, og jeg tror heller ikke, at administrationen af de nye regler vil volde vanskeligheder.

Boligforliget indebærer, at handler med ejerboliger er fritaget for stempelafgift i denne sommerperiode, og at juridiske ejerskifter kan få 30-årige mikslån.

Jeg kan høre på SF's ordfører, at SF jo egentlig er imod, at vi hjælper ejerboligerne i den situation, som de er i, hvor vi har skønnet, at der er behov for en håndsrækning. Hr. Holger K. Nielsen har også en vældig omsorg for landets økonomi og de 300 mio. kr., som er knyttet til dette boligforlig.

Vi kan jo altid diskutere, hvor vi skal sætte ind med beløbsstørrelser. Vi har nu valgt at forsøge at sætte gang i boligmarkedet med dette forlig og med de 300 mio. kr., der er forudsat at medgå til det. Jeg håber, at lovforslaget vil komme til at virke efter hensigten. Jeg tror også, det vil.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Nu kender vi jo hr. Mejdahl som en person, der har en rimelig høj moral. Det synes jeg er godt. Derfor vil jeg godt spørge hr. Mejdahl, hvordan han kan medvirke til at afvise, at lovgivningen – som vi er enige om, fordi der er behov for at få sat gang i boligmarkedet, der er behov for at få hjulpet nogle mennesker, som er kommet i klemme – bliver en ordentlig lovgivning, som eksempelvis forhindrer, at en hovedaktionær sælger sin bolig til sit eget selskab med det ene formål at blive boende og derefter leje det af sit eget selskab til en lavere husleje og derigennem få udbetalt skattefrit en løn indirekte. Hvordan kan hr. Mejdahl medvirke til det?

Når vi laver sådan noget som det her, som vi jo er enige i – både i sigtet og i, hvad det er, vi gør – hvorfor kan vi så ikke blive enige om at gøre det på en måde, så vi kan gå ud og forsvare det i fællesskab? Man lægger jo gift for den slags hjælpeaktioner over for mennesker, der har hjælp behov, fordi vi vil se eksempler på misbrug, som så senere i andre situationer vil forhindre, at man kan lave den slags ændringer. Vi lægger gift for den form for lovgivning ude i befolkningen.

Jeg synes, hr. Mejdahl – med det kendskab, jeg har til ham – burde være en af dem, som sagde: Vi vil selvfølgelig gerne være med til at forhindre et decideret misbrug, som tilgodeser nogle mennesker, som det slet ikke er formålet med denne lov at tilgodese – tværtimod.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er fuldstændig enig i hr. Stavads betragtninger om hr. Mejdahls moral og vil også godt følge det lidt op.

Hvordan kan hr. Mejdahl virkelig holde til på den ene side at subsidiere ejerboligsektoren med 300 mio. kr. og på den anden side at stå her i Folketinget og advokere for, at man skal skære ned i boligstøtten? Ja, jeg forstår det ikke.

Jeg ved, hr. Mejdahl er en mand, der har moral, men jeg forstår ikke, hvordan han kan få det til at hænge sammen i sit hoved. Jeg forstår det ikke.

Hr. Mejdahl, vi vil godt hjælpe de boligejere, der er i klemme. Men vi har hele tiden haft som udgangspunkt, at ikke alle boligejere er i klemme, at der er boligejere, som sidder ganske godt i det, nemlig de boligejere, der var så heldige at købe deres hus på det rigtige tidspunkt. De sidder ganske godt i det. De sidder til en billig husleje. De kan sælge deres huse med stor fortjeneste.

Efter vores opfattelse ville det være rimeligt, hvis man lod dem finansiere noget af det her, lave noget solidaritet inden for ejerboligsektoren. Det har vi også stillet forslag om, men det var der ingen interesse for her i Folketinget.

Under alle omstændigheder finder vi det helt uantageligt, at man med den ene hånd giver alle disse penge til ejerboligerne helt uden sociale kriterier – til alle, der køber og sælger i den kommende periode, til alle, som spekulerer i disse ordninger, alle får disse fordele – mens

[Holger K. Nielsen]

man med den anden hånd nu om lidt går i gang med voldsomme nedskæringer. Det kan vi i hvert fald ikke få til at hænge sammen i vores hoveder.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Nu skal det her jo heldigvis ikke udvikle sig til en debat om min moral. Men jeg vil godt sige til hr. Stavad og hr. Holger K. Nielsen, at vi har det princip, at vi ved alle juridiske ejerskifter undlader at gå ud at vurdere, som det var i den gamle realkreditlov, altså at man foretog det, man kalder dyneløfteri, og når vi nu vil stimulere handelen i sommerperioden, er vi også indstillet på at give stempelfritagelse for samtlige juridiske handler.

Vi skelner ikke mellem det ene eller det andet, vi bruger reglen i realkreditloven med den tilføjelse, at de fritages for stempelafgift i sommerperioden. Så enkelt er det.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Må jeg allerførst sige, at min første udtalelse måske kunne misforstås. Hr. Risgaard Knudsen, der jo ikke er vendelbo, gjorde mig opmærksom på, at jeg havde sagt rimelig høj moral, og det er en meget høj moral, dér, hvor jeg kommer fra.

Men mit primære ærinde var at sige, at jeg mener, hr. Mejdahl blander tingene sammen. Det har intet med dyneløfteri at gøre, det har i og for sig heller ikke noget med realkreditloven at gøre. Det handler udelukkende om, om vi skal forhindre at give præmier for den spekulation, som allerede foregår i betydelig udstrækning, hvor en hovedaktionær sælger sin villa til sit hovedaktionærselskab, som han også selv ejer, og bliver boende. Der sker intet, men han skaffer sig nogle fordele på andres bekostning.

Den eneste lillebitte barriere, vi har i dag, er, at der trods alt er nogle omkostninger ved at foretage disse transaktioner. Denne lille barriere fjerner man, og med et objektivt kriterium kan man uden nogen form for dyneløfteri trække en streg mellem dem, vi ikke ønsker skal have fordelene, og dem, som i hvert fald Socialdemokratiet og regeringspartierne er enige om skal have fordelene.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Hr. Stavad sagde, at det, vi debatterer her, intet har med realkreditloven at gøre. Det er jo ikke rigtigt. I realkreditloven har vi en definition på ejerskifte. Den definition bibeholder vi, og den vil vi ikke lave om på, så vi i en kort periode indfører en ny definition på ejerskifter. Derfor fastholder vi, at ved ejerskifter er der også stempelfritagelse.

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil blot knytte en kort bemærkning til, at hr. Stavad et par gange her, og så vidt jeg erindrers også i offentligheden, har antydnet, at en hovedaktionær kunne sælge sit hus og blot blive boende, og at der intet ville ske. Jeg vil godt have hr. Stavad til at bekræfte, at hvis en hovedaktionær bor i firmaets hus og ikke betaler den tilstrækkelige husleje, bliver vedkommende faktisk beskattet af lejeværdien. Hvis man har fribolig eller delvis fribolig, bliver man også beskattet af det. Jeg synes, det er lidt urimeligt over for selskabsejerne, at de skal mistænkeliggøres på den måde.

Formanden:

En sidste kort bemærkning til hr. Stavad i denne runde, inden vi går tilbage til ordfører-rækken.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg bliver nødt til at sige til fru Else Theill Sørensen, at det er rigtigt, at der fastsættes en fiktiv leje, hvis man ikke betaler husleje, men denne fiktive leje ligger langt, langt, under, hvad det i øvrigt koster at betale renter og omkostninger på huset.

Derfor er der en ganske betydelig fidus i det. Vi kan komme op på meget, meget store gevinster for den enkelte hovedaktionær, og jo større husene er, jo større er fordelene. Og jeg mente ikke, det var det, der var formålet med denne lovgivning.

Formanden:

Vi er tilbage i ordførerrækken.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det lader til, at det er nødvendigt at få banen kridtet op herinde. Og lad os bare slå fast, at det forlig, som er indgået, og som gør, at vi afviser Socialdemokratiets ændringsforslag, vil indebære, at alle ejerskifter frem til den 1. september 1990 skal være stempelfrie. Det kan man så synes om eller ej, og alle her i salen får lejlighed til at give deres mening til kende om lidt ved at trykke på den grønne, gule eller røde knap.

Vi, der er med i forliget, stemmer i hvert fald imod Socialdemokratiets ændringsforslag, men naturligvis for de af ministeren stillede ændringsforslag.

Jørgen Estrup (RV):

Debatten var jo ved at blive helt kedelig, så det var da opløftende, at vi ikke mindst fra Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis side fik nogle ret så udførlige beskrivelser af, hvad det var for et frygteligt morads, vi var på vej ud i.

Fru Pia Gjellerup talte om usaglige hensyn, hr. Stavang brugte endnu kraftigere udtryk, og hr. Holger K. Nielsen snakkede om en ladeport af spekulationsmuligheder. Nu kan vi jo så forestille os, hvordan man vil mødes adskillige gange i sommerferien i de store eller små selskabsbestyrelser, indkalde direktørerne fra sommerferie og sikre sig, at man får solgt ejendommene så mange gange som overhovedet muligt i løbet af ferien. Omkring middagsbordet i de små hjem vil ægtefæller – eller i hvert fald fæller – diskutere, hvor mange gange det kan nås, inden den magiske frist udløber, så man kan være sikker på, at man kan inkassere den fulde fordel af dette store hul i loven, fordi man undgår at betale stempelafgift.

Det er jo det, sagen egentlig drejer sig om. Man kan slippe for at betale stempelafgift, og denne store fordel vil alle naturligvis prøve på at høste, fuldstændig som når man har været på udsalg og kommer hjem og gør sin store gevinst op. Man har brugt hele sin formue, men dog sparet en masse penge.

Jeg må nok sige, at vi er kommet derud, hvor udsalgsskrålet har taget overhånd umiddelbart før lukketid.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Hr. Jørgen Estrup var jo højt oppe her, men jeg vil da godt helt konkret spørge hr. Jørgen Estrup, om Det Radikale Venstre slet ikke har haft betænkeligheder, da man blev klar over disse spekulationsmuligheder.

Hr. Jørgen Estrup beskrev lige før, at han ikke tror på, at mulighederne vil blive udnyttet. Det skyldes måske almindelig radikal naivitet, at hr. Jørgen Estrup undervurderer den spekulation, der foregår mange steder i samfundet, også i denne sektor. Men Det Radikale Venstre har slet ikke været betænkelige ved de spekulationsmuligheder, som hr. Jørgen Estrup jo indrømmede at der findes.

Har Det Radikale Venstre på intet tidspunkt overvejet, om det ret beset ikke var rimeligt, at man lukkede dette hul? Det vil jeg godt have svar på.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg kom et kort øjeblik til at tænke på Marguerite Vibys vise »Før vi fik bil«. Det er jo en vending, vi bruger meget ofte i let omskrevet form her i Folketinget, nemlig »Før De Radikale gik i regering«.

I den korte periode, hvor jeg nåede at opleve det fænomen, var De Radikale faktisk optaget af at spærre for alle tænkelige muligheder for spekulation, også før man så spekulationen folde sig ud i fuldt flor i virkeligheden, før man så ulykkerne. Det er man af uransagelige grunde ikke optaget af mere, men det skyldes måske regeringsdeltagelsen. Nu læner man sig op ad det, der er den rene tro, nemlig ved at sige, at man ikke tror, det bliver noget problem.

Hvis det nu ikke er tænkeligt, hvad er så problemet ved at stemme for et socialdemokratisk ændringsforslag? Så betyder det socialdemokratiske ændringsforslag jo stort set ingenting. Hvis det tilsigter at stoppe noget, som efter hr. Jørgen Estrups opfattelse stort set ikke vil foregå, får det jo ikke megen virkning. Hvorfor så ikke medvirke til, at man kan se af lovgivningen, at der er taget højde for, at man ikke skal spekulere i en ordning, som har et helt andet sigte, nemlig at hjælpe klemte boligejere og stimulere ejendomsmarkedet i sommerperioden?

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

[Jørgen Estrup]

Det ville jo være meget interessant, hvis hr. Holger K. Nielsen og fru Pia Gjellerup ville prøve at forklare både mig, resten af salen og den undrende danske befolkning, hvordan man kan blive rig og få en spekulationsgevinst, fordi man kan spare en stempelafgift. Det er jo det, sagen drejer sig om. Hverken hr. Holger K. Nielsen eller fru Pia Gjellerup er kommet med forslag til at stoppe det, de kalder proforma-salg. Det er jo ikke det, sagen drejer sig om, men hvis det er det, som fru Pia Gjellerup er interesseret i, så kom med et forslag og lad os snakke om det!

Men så længe det kun drejer sig om at slippe for en udgift, som man i øvrigt under alle omstændigheder kan slippe for, nemlig ved at lade være med at sælge, synes jeg ikke, sagen er så interessant.

Formanden:

Fru Pia Gjellerup en kort bemærkning, og så vender vi os til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg troede, vi havde gjort os store anstrengelser både ved andenbehandlingen, under udvalgsarbejdet i forbindelse med bemærkningerne til ændringsforslaget og i forbindelse med debatten i dag for at pege på, at stempelafgiften er en bremse for skattespekulation i dag. Det er ikke stempelafgiften, der er problemet i sig selv, derimod at man fjerner en bremse for spekulation. Hr. Stavad har her i dag redegjort for en side af sagen, og aviserne har i øvrigt i dag en række andre eksempler på spekulationsmuligheder.

De spekulationsmuligheder er ikke lukrative nok i ret mange sammenhænge, hvis man skal betale stempelafgift som hidtil, og derfor har stempelafgiften betydet, at spekulationsmulighederne i disse handler ikke har haft nogen betydning. Nu fjerner man stempelafgiften, nu fjerner man bremsen, og det vil sige, at de spekulationsmuligheder, der ligger latent i lovgivningen, bliver udnyttet i sommerperioden.

Og så er det jo meget fornemt af hr. Jørgen Estrup at sige, at vi kan jo komme med et forslag om at fjerne de spekulationsmuligheder. Ja tak! Vi har haft en effektiv bremse hidtil. Det er den effektive bremse, man nu vil forsøge at fjerne, men man skal holde fast på de områder, hvor mulighederne findes.

Hr. Jørgen Estrup sagde også, at vi må se, hvordan sommeren forløber, og når Folketinget træder sammen igen, kan vi fremsætte forslag om at fjerne nogle spekulationsmuligheder. Jamen så er det jo slut. Stempelafgiften er kommet igen, inden vi mødes på ny.

Sonja Albrink (CD):

Intentionerne med dette lovforslag var to ting, nemlig at sætte skub i ejerboligmarkedet og at hjælpe de tvangsauktionstruede parcelhusejere.

Inden tredjebehandlingen stod vi med en lov, der havde et par huller. Disse huller har vi gjort boligministeren opmærksom på, men det tager man åbenbart ikke alvorligt. Jeg har endda set i Politiken i dag, at boligministeren udtaler, at i en lov, der skal gennemføres så hurtigt, vil der altid være visse problemer og huller. Jeg synes, det er en dårlig trøst, at de mennesker, der er hårdt ramt økonomisk, skal opfylde visse betingelser, mens andre blot kan spekulere i, hvordan de får mest ud af det. Dette virker uretfærdigt.

Loven behøvede heller ikke at være ført igennem med den hastighed. Boligministeren har kendt de tvangsauktionstruedes problemer længe, og så sent som i går efterlyste Centrum-Demokraterne en langsigtet løsning for boligejerne. Lad os dog få skabt den optimisme, som boligmarkedet efterlyser!

Det er derfor Centrum-Demokraternes håb, at vi i den nye folketingssamling kan få skabt nogle langsigtede forhold for boligejerne. Boligejerne har fået tilstrækkelig mange hovsæløsninger.

Jeg skal sluttelig meddele, at CD stemmer for Socialdemokratiets og ministerens ændringsforslag plus loven som helhed.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Stempelafgiftsfritagelsen for ejendomshandler i sommerferieperioden er intet hul. Alle har jo vidst, at forliget indebar, at alle ejerskifter var stempelfri – det kan man læse, det står ganske tydeligt – og hvis man bruger realkreditlovens almindelige regler, som blev vedtaget i december 1989, også med Socialdemokratiets stemmer, giver alle ejerskifter naturligvis adgang til ejerskiftelån. Derfor er der hverken tale om kiks eller andre intentioner. Man har aftalt i

[Kirsten Jacobsen]

forligsteksten, at alle ejendomshandler skal være stempelfri i sommerferieperioden, og det kan enhver læse.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Ja, det er jo rørende. Det handler ikke om realkreditloven, men om stempelafgiftsloven.

Det er ikke et spørgsmål om at ansøge om et realkreditlån, hvor realkreditinstituttet vil være berettiget til at yde et ejerskiftelån. Det er et spørgsmål om, at det vil kunne betale sig at spekulere i den mulighed i realkreditloven. Det er i øvrigt en udmærket mulighed, som det i mangfoldige tilfælde selvfølgelig ikke har nogen som helst interesse at anvende, fordi der er den almindelige, naturlige omsætningsafgift, nemlig stempelafgiften, som gør, at først når der virkelig er behov for det, anvender man den mulighed.

Derfor var det ikke nødvendigt at have det med i realkreditloven, og derfor blev det fjernet i forbindelse med vedtagelsen af en ny realkreditlov i december 1989, også med Socialdemokratiets stemmer.

Men det er jo heller ikke dér, problemet ligger. Problemet er, at man fjerner en stempelafgift, som hidtil har kunnet begrunde en forholdsvis enkel lovgivning i øvrigt på området, fordi stempelafgiften hindrede spekulation. Nu hindrer man ikke spekulation længere, fordi man også lader stempelafgiftsfritagelsen omfatte handler mellem parter, som ikke er uafhængige af hinanden.

Fru Kirsten Jacobsen siger, at der ikke er noget hul, det står i forligsteksten. Jamen det er netop forligsteksten, der laver et hul, fru Kirsten Jacobsen. Teksten lægger op til en lovgivning, som skaber en spekulationsmulighed, et hul i den danske skatte-, bolig- og lånelovgivning.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu påstår Socialdemokratiet, at forligsteksten laver et hul. Det er der ingen af forligspartierne der har gjort, og vi mener ikke, der er det hul, for hvis vi gjorde det, stemte vi jo for fru Pia Gjellerups ændringsforslag.

Men må jeg ikke godt have lov at sige, at den forligstekst har været kendt af alle og enhver i

dette land siden den 9. maj 1990. Den har været kendt af alle her i dette Ting i over 3 uger. Så er det da højst besynderligt, at hvis det er så stort et problem, som Socialdemokratiet siger, hvis det skaber så stort et hul, at landets økonomi næsten falder fra hinanden, hvorfor i alverdens riger og lande kommer det så først frem fem minutter i tolv, lige inden Folketinget tager på sommerferie?

Socialdemokratiet kunne vel have gjort en bedre indsats i Boligudvalget efter første behandling, for der er ikke ændret i forligsteksten. Forligsteksten er nøjagtig den samme i dag, den 1. juni, som den var den 9. maj, fru Pia Gjellerup.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 57 stemte for, 62 imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu har vi jo manet stempelafgiften i jorden, men vi kan ikke tage på sommerferie uden at mane yderligere et par ting i jorden.

Noget af det vigtigste er i forbindelse med den pressemeddelelse, som Realkreditrådet udsendte for en time siden, hvor man siger, at der ikke bliver givet lån til fingerede hushandlere. Her begynder Realkreditrådet at bestemme, hvad realkreditloven skal bruges til, hvordan den skal virke, og hvad den indeholder.

Nu er det jo ikke ukendt for nogen her i Tinget, at kreditforeningerne – og især BRF, som har været hårdest ude med indskrænkninger – normalt anlægger en anden holdning, når det drejer sig om at overholde realkreditloven. Men når jeg tager det alvorligt, er det, fordi vi har beviser på, at de gennem en årrække har kunnet køre deres egen fortolkning af realkreditloven, uden at der er sket noget.

[Kirsten Jacobsen]

Og ifølge denne pressemeddelelse har de tænkt sig at fortsætte med det, bare med modsat fortegn. Vi kan naturligvis ikke rejse på sommerferie, når vi ved det, og derfor er det nødvendigt, at boligministeren slår et par hegnspæle ned og fortæller Realkreditrådet, at deres opgave er at overholde og administrere den realkreditlov, der er vedtaget herinde.

Under debatten om Socialdemokratiets ændringsforslag gjorde ikke engang Socialdemokratiets ordfører ophævelser over, at den gældende realkreditlov er indrettet således, at alle juridiske ejerskifter er ejerskifter. Det vil med andre ord sige, at der ikke findes fingerede ejerskifter. Derfor indebærer det forlig, som er indgået mellem regeringen, Kristeligt Folkeparti og Fremskridtspartiet, naturligvis også, at alle ejerskifter, der finder sted frem til 1. september 1990, er stempelfrie. Det har vi lige slået fast. Men desuden kan alle ejerskifter indtil 1. september 1990 gøre brug af de 30-årige ejerskiftelån.

Desuden har BRF også fortalt noget helt ny i Jyllands-Posten i dag. Vi har sagt i forligsteksten, at 20-årige mikslån kan ombyttes til 30-årige mikslån. Nu siger BRF, at hvis de vurderer, at folk har råd til at sidde med de 20-årige mikslån, vil de ikke give dem 30-årige.

Selvfølgelig kan vi ikke rejse på ferie uden at give en klar melding til Realkreditrådet om, at sådan er realkreditloven ikke indrettet. Selv om Realkreditrådets formand siger, at det aldrig har været hensigten med loven, må vi fortælle formanden, at det er Folketinget altså ikke enig i. Boligministeren må give et klart tilsagn om, at den bekendtgørelse, der skal udsendes, slår disse helt klare kendsgerninger fast med syvtommersøm. Ellers er meningen med at nedstemme et ændringsforslag jo blevet til det rene ingenting.

I øvrigt beklager Fremskridtspartiet naturligvis, at vi ikke kunne komme flere boligejere til hjælp. Men trods alt er de direkte tvangsauktionstruede blevet hjulpet, man kan få lov at omlægge 20-årige mikslån til 30-årige mikslån, hvis ellers ikke Realkreditrådet får lov at bestemme, og det håber jeg som sagt at boligministeren sørger for at de ikke gør. Men den langsigtede sikkerhed og hjælpen til alle andre boligejere må vi vente på.

Og jeg synes nok, det er værd at nævne i dag, at den måde, som regeringen prioriterer brugen

af sine sparsomme midler på, somme tider virker lidt ulogisk. Vi fik det jo klart demonstreret, da vi vedtog L 227, her brugte regeringen næsten 1 mia. kr. for at give de højeste skattepligtige indtægter en skattelettelse på 1,22 kr. om dagen. Og nu står vi med boligejerne, som næsten sidder med en vis legemsdel i vandskorpen. Dem giver man kun en tredjedel, og så får man alligevel at vide, at nu er det både spekulation og alt muligt andet.

Det er vi kede af, men det er jo de politiske realiteter. Man kan lige så godt erkende, at dengang statsministeren solgte firkloverregeringen, fordi regeringen ikke ville leve med det sikkerhedspolitiske flertal, skulle De Radikale ind i folden, men det betød til gengæld vetoret for Det Radikale Venstre. Derfor ser boligpolitikken, flygtningepolitikken og ulandsbevillingerne ud, som de gør i dag, og det kan vi jo bare tage til efterretning.

Men jeg håber som sagt, at boligministeren vil slå et par hegnspæle ned foran Realkreditrådet.

Pia Gjellerup (S):

Når Realkreditrådet opfordrer sine medlemmer til at bestyre de rettigheder, som realkreditinstitutterne har fået tillagt i forbindelse med realkreditloven, på en fornuftig og ansvarlig måde, skal der ikke lyde kritik fra Socialdemokratiets side, tværtimod. Det er en ansvarlighed, som vi netop har anglet efter, og Realkreditrådet har givet melding om, at efter de ubehagelige overraskelser, man har fået i 1980'erne, vil man nu sadle en smule om. Pressemeddelelsen giver også udtryk for, at man vil gøre det, ikke kun i overskrifter, men også reelt i dagligdagen.

Jeg synes, det er mærkeligt at opleve, at fru Kirsten Jacobsen opfordrer boligministeren til at tvinge realkreditinstitutterne til at låne penge ud så meget som muligt og så længe som muligt. Det er ikke hverken sagligt eller ansvarligt, og derfor kan vi kun hilse med tilfredshed fra Socialdemokratiets side, at Realkreditrådet heldigvis har en helt anden opfattelse af långivning end fru Kirsten Jacobsen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg har ikke opfordret boligministeren til at lade Realkreditrådet låne så meget som muligt

[Kirsten Jacobsen]

ud til så mange som muligt. Jeg opfordrede boligministeren – og det håber jeg også at hun vil – til at fortælle Realkreditrådet, hvad der står i loven. Den slags sondringer imellem a-personer og b-personer og rødhårede osv. tilkommer ikke realkreditinstitutterne. De skal varetage hensynet til sikkerheden for deres penge.

Og hvis de havde gjort det, havde de ikke stået i den situation, som de gør i øjeblikket, fru Pia Gjellerup. Hvis de havde beskæftiget sig med det, som er deres opgave, nemlig at yde lån med sikkerhed i fast ejendom, og sørget for, at sikkerheden var til stede, fordi lånene var holdt inden for fornuftige og lovlige grænser, havde de stået i en helt anden situation i dag. Men de skal ikke udvide deres virksomhed til at finde ud af, om et ejerskifte passer Realkreditrådet eller ej, og om en person har råd til at omlægge sine lån.

Når realkreditens sikkerhed er til stede, så er dens mission opfyldt, og det er det, jeg håber boligministeren vil slå en tyk streg under.

Holger K. Nielsen (SF):

Til fru Kirsten Jacobsen kunne det være interessant at sige: Hvordan kan det dog være, at en erklæret liberalist som fru Kirsten Jacobsen her fra Folketingets talerstol står og vil have regeringen, vil have staten til at blande sig i, hvordan kreditforeningerne administrerer deres lånepolitik? Det synes jeg er lidt mærkeligt, men det har måske noget at gøre med, at fru Kirsten Jacobsen er liberalist, når det passer ind i hendes egne politiske hensyn, og er det modsatte, når det ikke passer. Det er måske dér, vi har forklaringen på det.

Med hensyn til loven har vi hele tiden sagt, at vi er villige til at hjælpe boligejere, som er i klemme. Vi mener ikke, at denne lov er et særlig godt instrument i forhold til det. Der bliver postet en masse penge ud i ejerboligsektoren på en efter vor opfattelse amoralsk, uanstændig måde, i betragtning af at vi ved, at der vil ske nedskæringer i lejeboligsektoren i forhold til boligstøtten senere hen. Det kan vi ikke lægge ryg til, og vi har vores tvivl om, at det vil hjælpe særlig meget.

Vi er sikre på, at når stempelfritagelsesperioden er udløbet, vil vi stå med helt de samme problemer igen og skal til at forholde os til, hvordan vi skal hjælpe de betrængte husejere. Og det er ikke i særlig grad de betrængte, der

får hjælp ved denne stempelfritagelse, det er alle, der sælger, og tilmed er der åbnet for spekulationsmuligheder.

Selv om vi har sympati for de to første punkter i forslaget – altså en fortsættelse og udvidelse af tvangsauktionslovgivningen fra før sommerferien; vi har lidt mindre sympati for den generelle mulighed for omlægning til 30-årige mikslån, men kunne dog godt sluge det – betyder de negative følger af stempelfritagelsen alt i alt, at vi må sige, at vi ved tredjebehandlingen stemmer imod lovforslaget.

Formanden:

Jeg har en fornemmelse af, at vi godt kan nærme os afslutningen på debatten.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Min liberalistiske holdning, hr. Holger K. Nielsen, giver sig udtryk i, at jeg gerne ser realkreditloven ophævet. Jeg ser gerne indført fri konkurrence. Så ved folk nemlig, hvad de har at rette sig efter. Så må de selv undersøge, hvor de kan få de bedste lån. De, der køber de pantebrev, der måtte blive til salg, må så tage højde for og selv vurdere de kurser, der er tale om.

Så længe der ikke er et flertal i Folketinget, der vil være med til at ophæve realkreditloven, har realkreditinstitutterne i hvert fald i øjeblikket en slags monopol på långivning til boligbyggeri her i landet, og det gør, at når vi har en lov, så skal realkreditinstitutterne overholde den. Det er min opfattelse, og den står jeg gerne ved. Jeg står også gerne ved – det skal ikke være skjult for nogen – at min erfaring med kreditforeningerne i så henseende er så ringe, at jeg er ekstra påpasselig, når de oven i købet på forhånd går ud og fortæller, hvordan de næste gang vil lade være med at overholde loven.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Trods en række unægtelig knubbede ord i forhold til detaljer og også udnyttelsesmulighederne i dette lovforslag er det klart, at det er et meget bredt flertal, som støtter det.

Det er faktisk også et godt formål, nemlig det ene klare i en akut situation at afhjælpe en række problemer på boligmarkedet, som vi alle erkender eksisterer, og som vi næsten alle også er enige om at gøre noget for at løse.

[Boligministeren]

Den videre administration af loven, som den forhåbentlig nu bliver vedtaget, har jeg under samråd i Boligudvalget lovet at jeg naturligvis vil drøfte med Realkreditrådet. Herunder vil jeg naturligvis – naturligvis – også påpege, at realkreditloven skal overholdes. Lov er lov, og lov skal holdes.

Dette være så mit svar til fru Kirsten Jacobsen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg tager det, boligministeren sagde her til sidst, som et udtryk for og et løfte til os, der nu stemmer for disse ændringer, om, at Realkreditrådet får klar besked på, at der ikke findes fiktive ejerskifter, og at alle ejerskifter – jeg understreger alle ejerskifter – der sker indtil 1. september, hvis de i øvrigt opfylder sikkerhedsreglerne, kan regne med at få 30-årige ejerskiftelån, og at alle, der er i besiddelse af et 20-årigt mikslån, kan forvente, hvis sikkerheden i øvrigt er til stede, at få dette lån omlagt til et 30-årigt mikslån, hvis de måtte ønske det, uden at de først skal igennem en kreditvurdering hos realkreditinstituttet, og uden at realkreditinstituttet skal sidde og finde ud af, hvilke ejerskifter de vil have.

Hvis ikke det, ministeren sagde, var udtryk for det, jeg her har sagt, så beder jeg ministeren gå op og afkræfte det.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Jeg ved personligt ikke, om der findes fiktive handler. Jeg håber det naturligvis ikke. Jeg vil gerne tro så godt som muligt om mine medmennesker.

Det, jeg har givet udtryk for her – det vil jeg gerne gentage over for fru Kirsten Jacobsen og over for forsamlingen i øvrigt – er, at jeg tager nu en drøftelse med Realkreditrådet, hvor jeg påpeger, at lov er lov, og at lov skal holdes.

Formanden:

Nu bliver det den allersidste korte bemærkning, for vi skal have afsluttet debatten om dette lovforslag; vi har brugt god tid på ændringsforslaget og lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Boligministeren siger, at hun ikke ved, om der findes fiktive ejerskifter. Så må vi prøve på en anden måde, boligminister: Vil ministeren bekræfte, at alle juridiske ejerskifter – altså alle ejerskifter, hvor en fast ejendom skifter ejer, hvor skødet bliver tinglyst, altså hvor det juridisk finder sted – er at betragte som et reelt ejerskifte?

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning***Lovforslaget**

vedtoges med 96 stemmer (S, KF, V, FP, RV, CD, KRF, Steenholdt (Grønl.) og Hugo Holm (UP)) mod 15 (SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Tredje behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om kommunal beskæftigelsesindsats.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

Fremsat 1/11 89. Første behandling 15/11 89. Betænkning 23/5 90. Anden behandling 30/5 90).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Jane Oksen (FP):**

Fremskridtspartiet har nogle bemærkninger til såvel nr. L 52 som nr. L 62, som vi betragter som sammenhængende. Fremskridtspartiet har besluttet at stemme imod begge disse forslag, og det gør vi af flere grunde.

Forslagene vil medføre væsentlige merudgifter for det offentlige, og vore kommuner har da også udtrykt betænkeligheder såvel økonomisk som med hensyn til at skulle klare at skaffe fornuftige job til de unge. Fremskridtspartiet tror, disse forslag bliver dyrere, end man forestiller sig, uden at der kommer et eneste rigtigt job ud af det.